Gemeente leudal

Raadsvoorstel

Openbare Raadsvergadering

Datum 8 december 2026 **Agendapunt**

Onderwerp Wijziging verordening maatschappelijke ondersteuning Leudal 2023
Portefeuillehouder(s) dr. I.C.H. Mathijsen

1. Onderwerp

Wijziging verordening maatschappelijke ondersteuning Leudal 2023

2. Inleiding

Aanleiding
Er wordt opnieuw voorgesteld om de verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Leudal 2023 te wijzigen. De wijzigingen hebben betrekking op pgb's en het collectief vraagafhankelijk vervoer. Een overzicht van alle wijzigingen is te vinden in de was-wordt-lijst (bijlage 2).
De wijziging van de verordening maatschappelijke ondersteuning Leudal 2023 is opgesteld door een werkgroep bestaande uit beleidsmedewerkers en juristen van de gemeenten Leudal, Nederweert en Weert. Het is de bedoeling dat de drie gemeenten een nagenoeg gelijkluidende verordening vaststellen. Ook is de wijziging afgestemd met beleidsmedewerkers van de Midden-Limburg Oost gemeenten (Maasgouw, Echt-Susteren, Roerdalen, Roermond).

Proces tot nu toe
Eind 2022 is de 'verordening maatschappelijke ondersteuning Leudal 2023' door de raad vastgesteld (BW-3639). In oktober 2023 heeft vervolgens een wijziging van de verordening plaatsgevonden met betrekking tot een landelijke indexering van het Wmo-abonnementstarief en uitspraken van de Centrale Raad van Beroep (CRvB) over de systematiek voor het tarief voor persoonsgebonden budgetten (pgb) voor het sociale netwerk (Z/23/123188/363718: Wijziging Verordening Wmo). De laatste wijziging van de verordening heeft plaatsgevonden in 2025 (Z/23/123188/591766).

Beoogd effect
De verordening draagt bij aan de volgende doelen:
- Effectieve en efficiëntere ondersteuning;
- Meer inwoners voelen zich mentaal en fysiek gezond en sterk.

3. Voorstel aan de Raad

1. In te stemmen met de 3e wijziging van de verordening maatschappelijke ondersteuning Leudal 2023 (bijlage 1).

4. Argumenten

1.1 De bepaling over de hoogte van het pgb-tarief voor informele hulp is aangepast naar aanleiding van uitspraken door de Centrale Raad van Beroep (CRvB).
Op 30 september 2025 heeft de CRvB twee uitspraken gedaan (ECLI:NL:CRVB:2025:1380 en ECLI:NL:CRVB:2025:1276) over het pgb-uurtarief voor zorg door iemand uit het sociaal netwerk (informele hulp). De CRvB heeft hierin bepaald dat gemeenten het tarief voor informele hulp mogen vaststellen op het niveau van het wettelijk minimumloon. Daarmee wijkt de Raad af van eerdere uitspraken uit 2023, waarin werd uitgegaan van het hoogste loon in de betreffende cao (VVT).

Gemeente **leudal**

Met deze uitspraken ontstaat weer ruimte om aan te sluiten bij de situatie van vóór 2023, waarin gemeenten het wettelijk minimumloon als uitgangspunt hanteerden voor informele hulp. Wel is het belangrijk dat dit duidelijk in de verordening wordt opgenomen.
De uitspraken passen bij de bedoeling van de wetgever, zoals beschreven in de Kamerbrief van december 2024. Daarin staat dat het niet wenselijk is dat informele hulp structureel hoger wordt betaald dan professionele zorg. Door het minimumloon als uitgangspunt te nemen, wordt aangesloten bij deze bedoeling en ontstaat een duidelijk en goed uitlegbaar tarief dat juridisch houdbaar is.

Uit een inventarisatie blijkt dat het om enkele tientallen pgb's gaat binnen de gemeenten. De gevolgen van de wijziging zijn daarmee beperkt en goed te overzien. Wel is het belangrijk om een redelijke overgangstermijn te hanteren van maximaal 1 jaar, zodat cliënten zich kunnen aanpassen en de wijziging zorgvuldig wordt ingevoerd.

1.2 De bepaling over bijzondere kostensoorten binnen pgb's is aangepast.
De bepaling over bijzondere kostensoorten binnen pgb's is verduidelijkt en aangescherpt, zodat beter wordt geborgd welke kosten wel en niet voor vergoeding in aanmerking komen. Hiermee wordt aangesloten bij de uitgangspunten van rechtmatigheid en doelmatigheid binnen de Wmo.
De aanpassing voorkomt interpretatieverschillen in de uitvoering, biedt meer duidelijkheid voor inwoners en professionals en draagt bij aan een eenduidige en transparante toepassing van het pgb. Daarnaast wordt hiermee het risico op onbedoeld gebruik of overschrijding van het budget beperkt.
Het gaat om de kostensoorten: reiskosten en kosten voor extra beloningen, zoals eindejaarsuitkering of overlijdensuitkering en gratificaties.

1.3 De bepaling over klantbijdragen voor collectief vervoer is aangepast.
Omnibuzz heeft in 2022 besloten de afrekensystematiek te wijzigen van zones naar kilometers. Gemeenten worden sinds 2023 al op basis van kilometers afgerekend en in 2025 zijn de voorwaarden voor invoering bij klanten vastgesteld. Dit houdt in dat klanten nu nog een eigen bijdrage per zone betalen en dit omgezet zal worden naar kilometers. Omdat deze invoering is gekoppeld aan de nieuwe vervoersaanbesteding per 1 januari 2028, is tijdige aanpassing van de verordening nodig om de overgang juridisch te borgen en klanten tijdig te informeren en om te zetten naar de nieuwe systematiek.

Het voorstel bevat een inhoudelijke keuze over de hoogte en systematiek van de eigen bijdrage voor Omnibuzz. Omdat het instaptarief mede de toegankelijkheid van het vervoer bepaalt en daarmee wezenlijk onderdeel is van de Wmo-voorziening, is het aan de gemeenteraad om hierover te besluiten en dit in de verordening vast te leggen.

Afrekenen op basis van kilometers maakt het systeem transparanter en beter uitlegbaar, omdat een kilometer een objectieve en herkenbare eenheid is. Door deze systematiek ook in de verordening vast te leggen, sluit de afrekening voor klanten aan op die van gemeenten (sinds 2023) en vervoerders. Dit bevordert een consistente uitvoering en maakt de opbouw van ritprijzen voor alle betrokkenen beter inzichtelijk.

Door aan te sluiten bij het instaptarief en kilometertarief van het openbaar vervoer wordt een herkenbare en uitlegbare tariefstructuur gehanteerd. Dit past bij de rol van Omnibuzz als aanvullend vervoer op het openbaar vervoer en draagt bij aan transparantie, rechtsgelijkheid en een uniforme toepassing van de tarieven binnen Limburg. Hierdoor worden cliënten op een gelijkwaardige wijze behandeld en geldt voor alle gebruikers een gelijkstrekkende systematiek. Daarnaast sluit deze systematiek aan bij de tarieven die inwoners ook binnen het reguliere openbaar vervoer tegenkomen, wat de begrijpelijkheid en uitlegbaarheid van de eigen bijdrage vergroot.

2.1 De Adviesraad Sociaal Domein Leudal werd om advies gevraagd.
Op 17 september is de wijziging van de verordening maatschappelijke ondersteuning Leudal 2023 aangekondigd en kort toegelicht in de Adviesraad Sociaal Domein Leudal. De Adviesraad is om formeel advies gevraagd en heeft op 12 oktober 2026 een positief advies uitgebracht (bijlage 3). Het college heeft hier vervolgens een schriftelijke reactie op gestuurd (bijlage 4).

Gemeente leudal

5. Risico's

1.1 Door het hanteren van het OV-instaptarief voor het collectief vervoer daalt de eigen bijdrage.
Het hanteren van het OV-instaptarief is een bewuste keuze om aan te sluiten bij het reguliere openbaar vervoer en een herkenbare en eenvoudig uitlegbare tariefstructuur voor inwoners te hanteren. Een gevolg is dat de inkomsten uit klantbijdragen dalen. Voor Leudal gaat het om een afname van circa € 16.000,- per jaar. Dit effect wordt als beheersbaar beschouwd, maar vraagt wel om monitoring en aandacht binnen de gemeentelijke begroting.

1.2 Niet alle effecten van de systeemwijziging van de afrekensystematiek in het collectief vervoer zijn vooraf exact te voorspellen.
De overgang van zones naar kilometers kan leiden tot veranderingen in reisgedrag. Sommige inwoners zullen goedkoper uit zijn per rit, anderen juist duurder, afhankelijk van hun gebruik en de afstand van ritten. Ook kan een verruimd reisbereik binnen dezelfde maximale ritafstand leiden tot meer gebruik. Deze effecten zijn op voorhand niet exact te voorspellen en vragen om monitoring na invoering. Omnibuzz monitort de ontwikkelingen na invoering en brengt deze periodiek in beeld via rapportages.

6. Juridische context

Ingevolge artikel 2.1.3 van de Wet maatschappelijk ondersteuning 2015 stelt de gemeenteraad bij verordening regels vast die noodzakelijk zijn voor de uitvoering van het door de gemeenteraad vast te stellen beleidsplan maatschappelijke ondersteuning en de door het college ter uitvoering van dit beleidsplan te nemen besluiten of te verrichten handelingen. Door de vaststelling van de gewijzigde verordening door de gemeenteraad wordt hieraan uitvoering gegeven. De aanleiding en juridische context van de voorgestelde wijzigingen zijn verwerkt in de argumenten.

7. Financiële toelichting

	2027	2028	2029	2030
Kostenplaats	66070911 Pgb Wmo			
Kostensoort	4341300 Pgb			
Begroting	541.000	541.000	541.000	541.000
Realisatie				
Verplichtingen	416.000	416.000	416.000	416.000
Restant	125.000	125.000	125.000	125.000
Kosten dit advies	125.000	100.000	100.000	100.000
Restant	0	25.000	25.000	25.000

Pgb Wmo
De Pgb Wmo betreft formele hulp en informele hulp. De wijzigingen hebben alleen betrekking op informele hulp. Bij het onderdeel verplichting is de verwachting van de formele hulp gezet.
Pgb informele hulp wordt momenteel door ongeveer 30 cliënten ingezet. Op basis van de geprognosticeerde uitgaven 2026 is een inschatting gemaakt voor het effect van de wijziging van het uurtarief (cao versus minimumloon). Dit leidt naar verwachting tot € 25.000 lager uitgaven vanaf 2028. Voor de wijzigingen geldt een overgangstermijn. Daarom dat voor het jaar 2027 geen mutatie wordt ingeboekt.

Gemeente **leudal**

	2027	2028	2029	2030
Kostenplaats	66010301 Collectief aanvullend vervoer			
Kostensoort	8342100 Eigen bijdrage			
Begroting	-70.541	-73.960	-77.545	-81.304
Realisatie				
Verplichtingen				
Restant	-70.541	-73.960	-77.545	-81.304
Kosten dit advies	-54.541	-57.960	-61.545	-65.304
Restant	-16.000	-16.000	-16.000	-16.000

Eigen bijdrage collectief vervoer
Het hanteren van het OV-tarief leidt tot een daling van inkomsten uit klantbijdragen. Op basis van de verwachte inkomsten 2026 is de verwachting dat voor Leudal dit een effect is van ongeveer € 16.000 nadeel.

Totaal effect dit voorstel
De aanpassing van het uurtarief voor de Pgb leidt tot een structureel voordeel vanaf 2028 van € 25.000. De aanpassing van de eigen bijdrage collectief vervoer leidt tot een structureel nadeel vanaf 2027 van € 16.000. De wijzigingen worden verwerkt ten gunste/laste van het begrotingssaldo. Voor 2027 eenmalig een nadeel van per saldo € 16.000, vanaf 2028 een structureel voordeel van € 9.000.
De financiële effecten blijven onderwerp van monitoring en jaarlijks bij de raadsrapportages wordt een prognose gemaakt van de verwachte uitgaven/inkomsten en vindt eventueel bijstelling plaats.

8. Communicatie

De wijziging van de verordening maatschappelijke ondersteuning Leudal 2023 wordt gepubliceerd op overheid.nl.
De pgb-budgethouders worden tijdig op de hoogte gesteld van de wijziging van het pgb-tarief voor zover het hen betreft.
Klanten van Omnibuzz worden tijdig op de hoogte gesteld van de wijziging van de afrekensystematiek.

9. Vervolg

Uw raad wordt voorgesteld om de gewijzigde verordening ter vaststelling voor te leggen aan de gemeenteraad in haar vergadering van 8 december 2026. Vervolgens treedt de nieuwe verordening in per 1 januari 2027.

Gemeente leudal

10. Bijlagen

Bijlage(n)

1. Gewijzigde verordening maatschappelijke ondersteuning Leudal 2023.
2. Was-wordt lijst gewijzigde verordening maatschappelijke ondersteuning Leudal 2023.
3. Advies van de Adviesraad Sociaal Domein Leudal.
4. Antwoordbrief aan de Adviesraad Sociaal Domein Leudal.

Heythuysen, 2 november 2026

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN LEUDAL,

De gemeentesecretaris, De burgemeester,

mr. drs. J.J.Th.L. Geraedts D.H. Schmalschläger